

Til patienter som behandles med fotodynamisk terapi

Udarbejdet af speciallæge, Ph.D.
Ida-Marie Stender, Charlottenlund

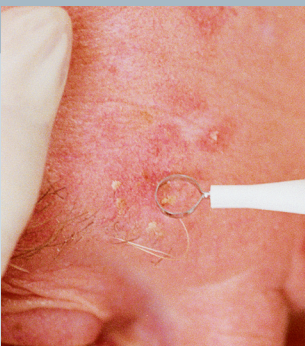
Fotodynamisk behandling

Fotodynamisk terapi er en relativ ny behandling af almindelig hudkræft (basalcellehudkræft og Morbus Bowen) og af hudkræft forstadier (aktiniske keratoser).

En creme, der indeholder stoffet methylaminolevulinat, smøres på hudforandringen. Stoffet optages og omdannes i de syge celler til et lysfølsomt stof. Når man efterfølgende lyser på celler, der indeholder det lysfølsomme stof, sker der en foto-kemisk reaktion, som ødelægger de syge celler.

Behandlingsmåden

For at fremme optagelsen af creme og lys i de syge celler fjernes skæl og skorper fra hudkræften med en skarpske. Derefter smøres cremen på hudkræften og på ca. 1 cm. af omgivende normal hud.

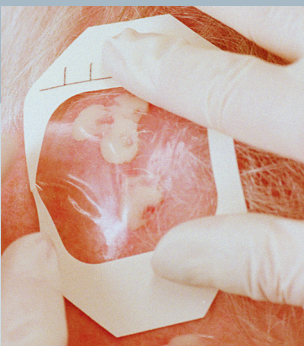
Hudforandring skrapes...

creme påsmøres...

Det indsmurte område tildækkes med en forbindelse i tre timer. Herefter fjernes forbindingen og området belyses med almindeligt synligt rødt lys i ca. 10 minutter. (I de tre timer cremen skal sidde på huden, behøver man ikke at opholde sig i klinikken).

For at beskytte øjnene anvendes beskyttelsesbriller under selve belysningen. Belysningen kan undertiden føles varm og stikkende. Hos enkelte patienter kan det gøre ondt under og et stykke tid efter belysningen. I få tilfælde må belysningen afbrydes på grund af uudholdelig smerte. Smerten er forbigående og aftager i løbet af det følgende døgn. Smerten kan lindres ved, at man kommer lidt koldt på det behandlede område. Der kan også anvendes håndkøbssmertestillende midler. Mange patienter har ingen smerte under eller efter belysningen.

og virker i tre timer...

hvorefter hudforandringen belyses med rødt lys, og tumorcellerne ødelægges.

Efter lysbehandling

Det behandlede område bør ikke de første dage efter behandlingen udsættes for stærkt lys. Det være sig sol som almindeligt lys fra en stærk lampe.

Efter lysbehandlingen bliver den lysbehandlede hud rød og lidt hævet. Indtil flere dage efter kan der komme små vabler og sår på det belyste område. Såret kan beskyttes med tørre forbindinger. Der dannes sårskorper og/ eller skællende hudforandringer på det belyste område, som langsomt skaller af. Der kan, som i et hvert andet sår på huden, opstå infektion, som behandles afhængigt af sværhedsgraden.

Sårhelingen kan tage to til fire uger. Efter sårheling kan det behandlede område være lidt rødt og forbigående blive mere brunligt end omgivende hud. Behandlingen efterlader oftest ingen eller kun mindre ardannelse.

Det er vigtigt at undgå sol på de behandlede områder, da der ellers kan opstå vedvarende rødme eller brun misfarvning. Som efter enhver anden behandling for hudkræft, bør patienten følges regelmæssigt i mindst 2 år med henblik på eventuelle

tilbagefald og eventuelle nye hudkræftforandringer. I nogle tilfælde skal behandlingen gentages. Patienter med basalcelle hudkræft skal typisk have to lysbehandlinger med ca. 10 dages interval.

Patienter med overfladiske aktiniske keratoser (forstadier) kan oftest nøjes med 1 behandling. Kontrol af det behandlede område bør udføres ca. 2 måneder efter sidste lysbehandling.

Aktinisk keratose før behandling

Efter behandling

Foto: Dr. Kari Saarinen, Lahti, Finland

Hvad kan med fordel behandles?

Forstadier til almindelig hudkræft (aktiniske keratoser), overfladisk basalcellehudkræft og Morbus Bowen kan med fordel behandles med fotodynamisk behandling. Grundet den ringe ardannelse er fotodynamisk behandling velegnet til hudforandringer på synlige områder som ansigt, hals, bryst, ryg og arme. Endvidere er behandlingen særdeles velegnet til patienter med mange og udbredte forandringer. Fotodynamisk behandling kan også bruges til at mindske et større hudkræft område, så det efterfølgende kirurgiske indgreb bliver mindre omfattende.

Patient med mange aktiniske keratoser.

Patient tre måneder efter fotodynamisk behandling.

Foto: Dr. Trond Warloe, Oslo, Norge

Galderma Nordic AB. Seminariegatan 21, 752 28 Uppsala, Sverige.

Tel +46 18 444 0330. Fax +46 18 444 0335

www.galderma.dk

